

 GRADA

Milan Zygmont

FOTOGRAFUJEME PTÁKY

Papuchalk severní
(*Fraterecula arctica*)
Canon EOS 5D Mark III,
Canon EF 500mm f/4, f/6.3,
1/1250 sec, ISO 800
Island

Milan Zygmunt

FOTOGRAFUJEME PTÁKY

Grada Publishing

OBSAH

ÚVOD	6
----------------	---

PRVNÍ ČÁST

FOTOGRAFICKÁ VÝBAVA PRO FOTOGRAFOVÁNÍ PTACTVA	9
Volba fotoaparátu	11
Volba objektivu	14
Telekonvertor	19
Blesk (Better Beamer)	27
Stativ	33
Fotobatoh	36

DRUHÁ ČÁST

NASTAVENÍ FOTOAPARÁTU A OBJEKTIVU	41
Základní nastavení zrcadlovky	43
Nastavení a použití clony	43
ISO a nastavení času	47
Nastavení a použití expozice	50
Nastavení ostření	54
Nastavení objektivu	58

TŘETÍ ČÁST

JAK ZAČÍT	63
Kompozice snímku	65
Pozadí snímku	68
Jak se dostat co nejbližší	73
Vábení ptactva	77
Výbava fotobatohu	80

ČTVRTÁ ČÁST

JAK FOTOGRAFOVAT RŮZNÉ DRUHY NA RŮZNÝCH MÍSTECH	84
Jak fotografovat v zoo	87
Jak fotografovat na krmítkách	90
Jak fotografovat tukany	95
Jak fotografovat kolibříky	99
Jak fotografovat ptactvo v letu	103
Jak fotografovat vodní ptactvo	109
Jak fotografovat v noci	112
Fotografické workshopy	117

PÁTÁ ČÁST

FOTOGRAFOVÁNÍ PTACTVA BĚHEM ROKU	119
Jaro	121
Léto	125
Podzim	129
Zima	133

ŠESTÁ ČÁST

POSTPRODUKCE SNÍMKŮ	137
Postprodukce snímků	139
O autorovi	142
Doslov	143

ÚVOD

Ptačí říše má ve své bohatosti rozhodně co nabídnout a dokáže okouzlit každého z nás. Na světě existuje okolo deseti tisíc druhů ptáků a vyskytují se na všech sedmi kontinentech. Příroda stvořila mnoho překrásných a podivuhodných druhů, při kterých zapojila neuvěřitelnou fantazii. Mě osobně nejvíce nadchla jejich rozmanitost, chování a projev hlavně v tropických oblastech.

Fotografování živé přírody a s ním spojené cestování za různými druhy je pro mě obrovská vášeň již několik let: je to prostředek k zachycení neopakovatelných okamžiků tak, jak je vidím já. Během cest jsem poznal spoustu nových přátel a kultur a zažil mnoho dobrodružství...

Je to ale také způsob, jak se prostřednictvím fotografií podělit o krásu přírody s ostatními lidmi na celém světě. Za každým snímkem se skrývá příběh, který je pro mě nezapomenutelný a motivuje mě k dalším toulkám...

Fotografování ptactva není jednoduchá disciplína: nemusíte být sice expert ornitolog ani zoolog, určitě ale budete potřebovat trpělivost, vytrvalost a mnohokrát i fyzickou zdatnost. A také trochu štěstí.

Je to žánr, který je sice náročnější na fototechniku, ale díky velkému množství značek digitálních fotoaparátů a jejich dostupnosti se stává stále více oblíbeným tématem mnohých fotografů přírody.

Tato kniha není věnována přednostem různých fotoaparátů: technická úroveň současných značek je tak vysoká, že pořídíte kvalitní snímek snad každým novějším přístrojem. Tato kniha je věnována především milovníkům ptactva, kteří chtějí ptáky nejen pozorovat, ale třeba i začít fotografovat.

Pokusím se začínajícím i zkušeným fotografům přiblížit svoje metody a zkušenosti, které jsem získal v průběhu let.

Při fotografování ptactva je nejdůležitější dostat se k objektu co nejbližší, prozradím vám proto svoje „triky“ jak na to a jak pořídít snímky i málo dostupných a plachých ptáků. V knize najdete i popis různých metod, které osobně nepoužívám, ale jsou osvědčené a mohou vám pomoci.

Nechybí ani technická část: najdete v ní nastavení fotoaparátu, techniku a vybavení, které používám a které se mi osvědčily při fotografování ptačí říše v různých světelných podmínkách a na různých místech.

První část knihy se zabývá fotografickou výbavou, kterou budete nutně potřebovat (fotoaparát, objektiv), dozvíte se, jaký zvolit fotobatoch a jestli používat stativ a blesk, či ne. Ve druhé části se věnuji základnímu nastavení fotoaparátu (expozice, clona, čas, ostření) a nastavením teleobjektivů, které fungují při fotografování ptactva. Třetí část knihy je věnovaná kompozici a správnému pozadí snímků, které je podle mého názoru při fotografování živé přírody nejdůležitější. V této části také zjistíte, jak se k objektu dostat co nejbliž nebo jak dostat objekt k vám. Dočtete se také, jak fotografovat ptáky v letu, během noci, v zoo a na krmitkách. Povíme si něco o fotografování v různých ročních obdobích a závěr věnuji postprodukcii.

Doufám, že vás kniha bude bavit a možná i inspirovat, ale hlavně doufám, že ve vás nastartuje stejnou vášeň pro fotografii ptačí říše, jakou mám já každý den.

Puštík obecný (*Strix aluco*)

Canon EOS 5D Mark III, Canon EF 500mm f/4, f/4.5, 1/200 sec, ISO 1000

Workshop

PRVNÍ ČÁST

FOTOGRAFICKÁ VÝBAVA PRO
FOTOGRAFOVÁNÍ PTACTVA

VOLBA FOTOAPARÁTU

V současné době je na trhu spousta značek digitálních fotoaparátů. První a nejčastější otázka proto je, jaký fotoaparát zvolit. Vzniká kolem ní mnoho zbytečných diskusí: nenechte se zmást marketingem různých značek, které lákají ke koupi např. velikostí rozlišení 50 MB, která je vám opravdu k ničemu. Matoucí mohou být i recenze některých fotografů, kteří značku vychvalují jen proto, že ji mají od distributora zdarma. K fotografování ptactva doporučuji pořídit si značky Canon, Nikon nebo Sony (řazeno abecedně), protože mají nejenom výběr kvalitních a výkonných teleobjektivů, ale obecně patří mezi nejlepší nejenom pro „wildlife“ fotografie. Navíc je možné na ně nasadit i levnější teleobjektivy od jiných značek, což se začínajícím fotografům bude hodit.

K focení ptactva potřebujete digitální zrcadlovku nebo bezzrcadlovku (neboli systémový kompaktní fotoaparát), **kteřá má rychlost sériového snímání minimálně 10 snímků za sekundu a alespoň 45 AF ostřících bodů**. Zrcadlovka s těmito parametry by již měla mít i dostatečně rychlý a přesný autofokus, což je v tomto případě nejdůležitější. Toto jsou minimální parametry, za které neutratíte několik desítek tisíc, a můžete dosáhnout velice dobrých výsledků. Nebudu vám ale lhát, v tomto odvětví fotografie opravdu platí: čím dražší, tím lepší. Vynaložené peníze nejvíc oceníte při špatných světelných podmínkách, ale při dobrém světle dosáhnete kvalitních výsledků i s levnějším fotoaparátem. Nové bezzrcadlovky jsou velice chytré a výkonné moderní stroje, které například automaticky ostří na oko letícího ptáka apod. Nejsou k nim však stále na trhu kvalitní RF teleobjektivy. Pokud zvolíte bezzrcadlovku kombinovanou s teleobjektivem pro zrcadlovky, musíte použít redukci mezi fotoaparátem a teleobjektivem. V tomto případě ale nevyužijete 100 % výkonu, který bezzrcadlovky nabízí.

JAK TO DĚLÁM JÁ:

Všechny fotografie v této knize jsou pořízeny pouze zrcadlovkou a teleobjektivy značky Canon. Tuto značku používám od začátku a jsem s ní naprosto spokojen a nemám důvod ji měnit.

▲ Vlha proměnlivá (*Merops orientalis*)

Canon EOS 5D Mark III, Canon EF 500mm f/4 + Extender EF 1.4x III, f/5.6, 1/640 sec, ISO 250
Srí Lanka

▲ Papuchalk severní (*Fratercula arctica*)

Canon EOS 5D Mark III, Canon EF 500mm f/4, f/4,5, 1/1600 sec, ISO 400
Island

VOLBA OBJEKTIVU

Objektiv je vůbec to nejdůležitější a rozhodně nejdražší, co bude obsahovat vaše fotografická výbava. Potřebujete **teleobjektiv s minimálním ohniskem 300 mm a s co nejvyšší světelností (tedy nejnižším clonovým číslem f)**. Jelikož převážnou většinu snímků budete fotit z ruky, tak je důležitý i **stabilizátor**, bez kterého je teleobjektiv k ničemu. U teleobjektivů obecně platí čím delší, tím lepší, ale opět i dražší. Při výběru teleobjektivu doporučuji pevná ohniska 300 mm, 400 mm, 500 mm z důvodu kvality kresby obrazu a hlavně kvůli rychlosti ostření. Dají se kombinovat i s telekonvertory, které vám pomůžou prodloužit ohniskovou vzdálenost. Existují i velice kvalitní zoom teleobjektivy, jsou však velmi drahé.

Někteří fotografové si myslí, že pevná ohniska jsou limitující, protože si nemůžete fotografovaný objekt přiblížit nebo oddálit. Tato úvaha je chybná: většina z těch, kteří používají zoom objektivy, je vytahuje na maximum, kde bývá kvalita snímku ve většině případů nejlepší. Také zde záleží na schopnostech fotografa přiblížit se k fotografovanému objektu na vzdálenost, kterou potřebuje. Výhodou teleobjektivů typu zoom je flexibilita ohniskové vzdálenosti, například při focení velkých zvířat na safari. K fotografování ptactva raději používejte pevná ohniska, se kterými dosáhnete lepších výsledků.

Jako alternativu můžete zvolit teleobjektivy typu zoom například od značky Tamron nebo Sigma, které nejsou tak drahé. Poslední novinkou jsou pevné teleobjektivy pro bezzrcadlové fotoaparáty (označení RF u Canonu), které sice také nejsou tak drahé, ale mají horší světelnost. Například u ohniska 600 mm a 800 mm, které pořídíte za velice slušné peníze, je fixní clona f/11, což je dle mého názoru pro focení ptactva naprosto nevyhovující.

Jak to dělám já:

Při fotografování živé přírody používám zásadně teleobjektivy s pevným ohniskem 500 mm f/4 s kombinací telekonvertorů a teleobjektiv 300 mm f/4. Ale i já jsem „kopal okres“, než jsem ušetřil, abych mohl „kopat ligu...“

► Tuhýk indický (*Lanius vittatus*)

Canon EOS 1DX Mark II, Canon EF 500mm f/4 + Extender EF 1.4x III, f/6.3, 1/1250 sec, ISO 400
Indie

► Páv korunkatý
(*Pavo cristatus*)

Canon EOS 5D Mark III,
Canon EF 500mm f/4, f/5.6,
1/1000 sec, ISO 800
Srí Lanka

▼ Kulíšek kostarický (*Glaucidium costaricanum*)

Canon EOS 1DX Mark II, Canon EF 500mm f/4 + Extender EF 1.4x III, f/5.6, 1/200 sec, ISO 2500
Kostarika

▼ Tangara zlatolíčí (*Stilpnia larvata*)

Canon EOS 1DX Mark II, Canon EF 500mm f/4, f/5, 1/800 sec, ISO 1000
Kostarika

TELEKONVERTOR

Hlavní předností telekonvertorů je prodloužení ohniskové vzdálenosti, a tím větší přiblížení vašeho objektivu. Díky telekonvertoru můžete získat i dvojnásobné zvětšení (přiblížení) oproti originální ohniskové vzdálenosti, a přitom zaostřovací vzdálenost se nemění. Při nasazení telekonvertoru stabilizátor vašeho objektivu stále funguje, takže je to neocenitelný pomocník pro fotografy živé přírody.

Největší nevýhodou telekonvertorů je nejen ztráta světelnosti a zpomalení rychlosti ostření, ale i zhoršení kvality detailů snímku při špatném světle. Nejlépe funguje na statické snímky při dobrých světelných podmínkách. Pokud je ale objekt v pohybu, výsledky nebývají optimální (dají se ale zachránit a „doladit“ v počítači). Hodně záleží na zručnosti a dovednostech každého fotografa. Používejte nejlépe telekonvertor stejné značky jako je váš fotoaparát a objektiv (s pevným ohniskem).

Jak to dělám já:

Mám zásadní pravidlo: do lesa nebo džungle bez telekonvertoru nelez. Používám převážně telekonvertor o síle 1,4x přiblížení a při opravdu dobrém světle i o síle 2x přiblížení. Pokud jsou špatné světelné podmínky, tak doostřuji manuálně přes živý zvětšený náhled, pokud to jde.

▼ Linduška andská (*Anthus bogotensis*)

Canon EOS 1DX Mark II, Canon EF 500mm f/4 + Extender EF 1.4x III, f/5.6, 1/1000 sec, ISO 800
Ekvádor

▼ Libohlásek zlatobřichý (*Euphonia xanthogaster*)

Canon EOS 1DX Mark II, Canon EF 500mm f/4 + Extender EF 1.4x III, f/5.6, 1/500 sec, ISO 1600
Ekvádor

◀ Tukan žlutohrdlý (*Ramphastos ambiguus*)

Canon EOS 1DX Mark II, Canon EF 500mm f/4 + Extender EF 1.4x III, f/5.6, 1/500 sec, ISO 2000
Kostarika